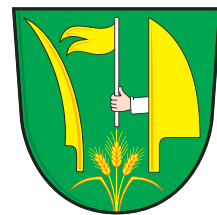


Tověřský ZPRAVODAJ

ročník XXX | číslo 1 | květen 2024



občasník obecního úřadu



Úvodní slovo Starosty

Vážení občané,

žádný kamerový systém, žádná opatření týkající se zákazu čehokoliv - hluku, ohňostrojů, parkování, sekání trávy v neděli apod., nemůže a nikdy nebude suplovat dobré mezilidské, rodinné, přátelské, sousedské, nebo pracovní vztahy. Doba se mění, lidé nikoliv: jsou více než kdykoli jindy ovlivněni okolním spěchem, stresem, napjatou náladou ve společnosti nebo strachem o budoucnost. Nejsem naivní v tom, že něco změníme, třeba tímhle článkem. Ale zkusme se aspoň zamyslet nad sebou samými a uvědomit si, že tam, kde trávíme většinu svého života, může každý z nás udělat něco, co vykouzlí úsměv na tváři toho druhého. Neexistují dva nebo tři zásadně protichůdné postoje na dění v obci, existuje totiž jen jeden společný cíl, a to spokojenost nás všech. A tohle můžeme ovlivnit my všichni, každý z nás.

Miroslav Majer, starosta obce Tověř



Zpravodaj vydává pro svou interní potřebu obec Tověř, č. p. 18, PSČ 783 16, IČ: 00635626, Ev. č. MK ČR E 21473

Redakční zpracování: Eva Hudcová, Jana Maderová. Příspěvky jsou redakčně upravovány.

Do tohoto čísla přispěli:

Miroslav Majer, Milena Dosoudilová, Eva Hudcová, Jana Maderová, Václav Krejčí, Jitka Laštůvková,
Lenka Chromčáková, Ellen Chromčáková

CO SE UDÁLO V POSLEDNÍCH MĚSÍCÍCH

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA

V sobotu 6. února v časně dopoledních hodinách se ve všech městech, obcích i zapadlých vískách vydali od domu k domu tříkráloví koledníci, aby v rámci celonárodní sbírky pod záštitou Charity České republiky vykoledovali do zabezpečené kasičky příspěvek na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám s dětmi v tísní a dalším sociálně potřebným lidem. V naší obci se na tuto pouť ve znamení dobročinnosti, laskavosti a humanity vydaly různými směry po ulicích rovnou tři skupinky. Drobný, avšak neustávající déšť mladičkým statečným králům sice notně zmáčel pláště a rozpouštěl iniciály jejich křestních jmen na papírových korunách, ale nijak neumenšil jejich odhodlání šířit dobrou náladu a zazpívat tříkrálovou píseň u každých dveří. A protože se i v letošním roce na zazvonění domovního zvonku většina toveřských dveří a s nimi i lidských srdcí a štědrých dlaní otevřela, podařilo se v naší obci vybrat krásnou částku ve výši 22 252 Kč. Jsme velmi hrdí, že se Tověři řadí v Tříkrálové sbírce již dlouhodobě k nejštědřejším obcím v přepočtu na počet obyvatel. Všem z Vás, kteří jste přispěli, srdečně děkujeme a přejeme Vám, aby se křídou vyhotovený symbolický nápis K+M+B stal příslibem klidu a pokoje ve Vašich domovech: Christus mansionem benedicat: Kristus požehnej tomuto domu.

Eva Hudcová



18. ledna 2024 byly protokolárně předány kasičky s Tříkrálovou sbírkou 2024 ve prospěch Charity ČR. V Tověři bylo vybráno rekordních **22 252 Kč**. K této částce je nutné ještě připočítat výtěžek ze Tříkrálového punče zaslaný též Charitě ČR, a to ve výši **14 908 Kč**.

Všem dárcům patří srdečné poděkování.

Věděli jste, že první tříkrálová sbírka v novodobé historii proběhla v roce 2000, a to právě na území olomoucké arcidiecéze? Následující rok již byla zorganizována na celém území České republiky a od té doby probíhá celostátně každý rok, přičemž nejvíce peněz se zatím vždy vybralo v olomoucké arcidiecézi.

TŘÍKRÁLOVÝ PUNČ

Tříkrálový punč byl první příležitostí k přátelskému setkání a hodování letošního roku. Pro návštěvníky, kteří si mohli vychutnat pohodovou zimní atmosféru oproštěnou od vánočního shonu i silvestrovského veselí při svíčkách, a dokonce za doprovodu kytary, byly 6. ledna připravené doslova lukulské hody. Kolik času a práce se za přípravou takové vydařené akce skrývá, o tom se s námi podělil jeden z hlavních organizátorů:



Zleva: Vašek Krejčí, Zdenek Rohel, Honza Kovařík, Michal Kaláb, Jarek Mentlík a Ladá Rendár

Tříkrálové punčování letos proběhlo 6. ledna. Přípravy však začaly již o den dříve od sedmé hodiny ránní. Nakoupili jsme 40 kg masa, na které jsme použili dva kotle. Kolem poledne bylo maso uvařené. Začali jsme se tedy chystat na výrobu tlačenek. S popálenými prsty od vařícího masa jsme postupně protřídili maso na výrobu tlačenek a jitrnic. Maso na tlačeny jsme pokrájeli do vaničky, ochutili a dali do tlačenkových střeů. Vyrobili jsme 7,5 kusů tlačeny, které jsme povařili ve vodě, aby nám prošel varem čerstvý česnek, majoránka, sůl a pepř. Po tlačenkách jsme se dali na výrobu jitrnic – opět byla plná vanička. Jitrnice jsou složitější, musíte si nachystat střevo na plnění. Střevo je potřeba umýt a nejlépe i propláchnout vlažnou vodou. Jeden z konců si zašpejlujete a poté do střeva natlačíte prejt a poté opět zašpejlujete. Podařilo se nám vyrobít 85 kusů jitrnic.

S ovary to bylo jednodušší, ty jsme vytáhli z kotle a dali na plech k vychladnutí a zatuhnutí.

Poslední výrobek, který jsme chystali na Tříkrálové punčování, byla zabíjačková polévka.

Kroupy, které jsme dali do polévky, jsme museli ještě den předem uvařit, aby do rána vychladly a ztuhly. Kroupy jsme obarvili krví a dali zavařit do polévky. V polévce bylo 4 kg uvařených krup. Kdo někdy vařil kroupy, ví, jak dlouho to trvá. Polévku jsme dochutili a přivedli do varu. Tím to však nekončí: v kotli máte 50 litrů vroucí polévky, kterou je nutné vychladit, aby nezksyšla. Takové množství polévky jsme chladili téměř do půlnoci.

Sobotní přípravy začaly později, až kolem desáté hodiny ráno. Po páteční šichtě to bylo i tak brzo. Nachystali jsme stoly a lavice venku na Kolibě, poté také uvnitř v hospodě i na chodbě, aby vevnitř, v teple, mohlo sedět co nejvíce lidí.

Po přípravách stolů přišlo na řadu chystání zabíjačkových specialit. Kamarád Michal donesl profesionální nářezový stroj na maso, a tak nám šlo krájení tlačenek a ovarů pěkně od ruky.

Na každý tácek jsme poskládali jednu jitrnici, tlačenu a dva plátky ovaru, s tím už nám pomáhaly naše děti. Celkem jsme nachystali a zabalili 85 tácků s jitrnicí a 20 tácků bez jitrnice.

Abychom nejedli jen maso, kamarádky Lenka a Terka nachystaly také sladké překvapení. Lenka upekla 200 výborných koláčků a Terka doma připravila 350 lahodných makronek.

Nakonec jsme uvařili punč. Nezapomněli jsme také na děti, pro které byl nachystaný čaj a dětský punč. Na začátek punčování jsme měli připravené dvě plné várnice horkého punče. Celkem se za celý večer vypilo 40 litrů punče. Kdo byl punčem přeslazen, mohl si dát hořké pivo. Přeslazených návštěvníků bylo asi dost, protože jsme vytočili dvě bečky piva.

Pak už jsme měli jen chvíli na nachystání tříkrálových korun a kostýmů a na namalování Baltazara na černo.

Od 16 hod. začali chodit první návštěvníci. Za barem byl šrumec, fronty dlouhé. Dělalí jsme, co jsme mohli. Občas si narovnat záda a pak znovu obsluhovat. V pozdějších hodinách fronty ustaly, a tak jsme měli čas se podívat, kolik vlastně přišlo lidí. Když jsme viděli plně obsazené stoly venku i vevnitř, měli jsme radost, že se akce podařila.

Václav Krejčí



Děkujeme organizátorům za mimořádně vydařenou akci!



FARNÍ PLES A DĚTSKÝ KARNEVAL

V neděli 13. ledna proběhl v kulturním sále v Tověři farní ples, který se těšil hojně návštěvnosti tanečních párů a celý večer se nesl ve znamení vynikající společenské zábavy. Na tuto akci navázala farnost Dolany následující den ve stejných prostorách, 14. ledna, dětským karnevalem. Zúčastnilo se ho přes 90 dětí, na které čekal bohatý program. Kromě tancování si děti zasoutěžily například v židličkované či v tančení pod tyčkou, která se neustále snižovala. Masky byly velmi pestré – jako obvykle bylo mezi holčičkami nejvíce princezen a víl a mezi chlapci letos převládli různí hrdinové, jako policisté, hasiči, kovbojové apod. Na děti čekalo také překvapení v podobě balonkového klauna, který každému vyrobil zvířátko na přání. Na karnevalu nechyběla také bohatá tombola, ve které bylo kromě hmotných cen i spousta volných vstupů. Celý karneval byl jako vždy zakončený tancem se svítícími náramky. Výtěžek z celého karnevalu je již tradičně věnován na opravu kostela sv. Matouše v Dolanech. Letos se tak podařilo získat krásných 19 532 Kč.

Jitka Laštůvková



V. ROČNÍK GULÁŠFESTU

V sobotu 17. února panoval u Koliby už od časného rána čilý ruch. Pod plachtovými stříškami stanů lemuujících prostranství se už od osmé hodiny ranní připravovaly odhodlané týmy na gulášové klání. Mezi 12 družstvy „MasterChefů“ nechyběli místním již dobře známí ostřílení a zkušení gulášoví matadoři, stejně jako úplní nováčci a začátečníci. Svůj kuchařský um přišli vystavit zkoušce toveřští rodáci, ale i sousedé z okolních vesnic, a dokonce i přespolní hosté (např. z Huzové). Letošní ročník byl oproti předchozím kulinářským soutěžím specifický premiérovou účastí juniorského týmu složeného z toveřských skautů.

Než se vesnice stačila probudit do upršeného šedivého rána, už praskal pod všemi kotlíky oheň a nad prostorem se vznášela vůně smažené cibule, ozývaly se úderý seker štípajících další polínka, poklice a naběračky o sebe vesele cinkaly, nože hbitě krájely nezbytné ingredience a zanedlouho už se kotlíky naplnily až po okraj nejrůznějšími druhy lahodných bublajících pokrmů.

Když se kolem poledne začali trousit první návštěvníci, čekal na ně pestrý výběr tradičních (hovězí), zvěřinových (vítězný dančí, dále kančí, jelení), nízkonákladových (buřtguláš) i méně obvyklých (vegetariánský či mexický) gulášů. Nejexotičtější menu se patrně stala francouzská bujabeza z mořských plodů, která však – zřejmě pro vnitrozemsky orientovaný konzervativní vkus strážníků – obdržela pouze jediný hlas.

Obsahy kotlíků začaly rychle mizet pod nápoem gulášů lačných hostů, mezi které se nenápadně vmísila čtyřčlenná odborná porota, aby soustředěně degustovala jednotlivé vzorky.

Ve chvíli, kdy veřejnost i komise měla ve svém hlasování jasno a mělo se přistoupení k oficiálnímu vyhlášení výsledků, jakoby si i vytrvalý déšť řekl, že už účastníky dostatečně potrápil, mraky se rozestoupily a pódium s připravenými stupni vítězů osvětlily sluneční paprsky. Které týmy obsadily v hodnocení odborné poroty a hlasování veřejnosti první tři pozice, se dozvíte na výsledkové listině.

Jak praví klasické moudré přísloví: není důležité vyhrát, ale zúčastnit se – a také užít si den s dobrou náladou! A protože akce byla víc než zdařilá, těšíme se už teď na další ročník!

Eva Hudcová



VÝSLEDKY - ODBORNÁ POROTA

1. team č. 6 Gulášoví gladiátoři - dančí guláš
2. team č. 5 Black team Týneček - hovězí guláš
3. team č. 12 Samce - Metlaři - dančí guláš

VÝSLEDKY - LIDOVÉ HLASOVÁNÍ

1. team č. 5 Black team Týneček - hovězí guláš
2. team č. 3 Toveřští skauti - buřtguláš
3. team č. 2 Horehronský team - mexický guláš



OBCNÍ PLES A DĚTSKÝ MAŠKARNÍ PLES

20. a 21. ledna 2024 se uskutečnila každoroční oblíbená „dvojakce“, na kterou se těšili jak milovníci společenského tance a dobré muziky, tak následný den děti a jejich doprovod. Na tomto místě bych chtěl nejprve poděkovat především stálým dobrovolníkům za organizaci těchto akcí, bez jejichž pomoci bychom se neobešli. V druhém sledu pak sponzorům, kteří obohatili svými příspěvky a dary bohaté tomboly na obou akcích, které jsou velkým lákadlem a jakousi zárukou úspěchu a spokojenosti všech přítomných. Neznám nikoho, kdo by si nechtěl odnést jednu z několika hlavních cen atraktivní tomboly (zájezd, sporák, 1,5 m velkého plyšového medvěda, panenky, dětská auta apod.). A když už jsme u poděkování, tak velký dík patří jak hudební skupině YANTAR, která již dlouhá léta hraje na několika obecních akcích v roce, tak v případě dětského maškarního plesu i Ivo Opletalovi z Lutína a jeho doprovodu, který se postaral o pěkné nedělní odpoledne pro všechny děti a jejich doprovod.

Vyprodaný sál (téměř 150 vstupenek) obecního plesu pak v přestávkách mezi tanečními bloky obohatily děti ukázkami společenských tanců pod vedením továřské rodačky Hanky Kopřivové a jejího partnera, skupina nadšených děvčat se svým vystoupením „Tanec andělů“ a ukázkou tance z muzikálu Mama Mia! Když tomu připočteme dobré občerstvení, není divu, že ples se protáhl do 3. hodiny ranní, kdy na parketu bylo ještě téměř 50 lidí. Následoval rychlý úklid a přichystání sálu na dětský maškarní karneval. Přišlo sice méně dětí než loni, ale to určitě nebylo na škodu, spíše naopak, kapacita sálu byla naplněná a odhadem 100 dětí a jejich doprovod si tuto akci také užili. Obohacením karnevalu byl i fotokoutek pro děti, který nebude chybět na dalších dětských akcích, na které se již nyní všichni těšíme.

Miroslav Majer, Milena Dosoudilová



JARNÍ BRIGÁDA

Jarní brigáda v obci je skvělou příležitostí spojit síly a udělat něco pro naši společnou krajinu. Přesně tak tomu bylo i sobotu 23. března, kdy jsme se v hojném počtu, vybaveni rýči, lopatami a kolečky, sešli na tradiční jarní brigádě. Hlavním cílem letošní pracovní mise byla údržba nové aleje u Cihelny a výsadba keřů v prostorech kolem nově vybudovaných sběrných míst separovaného odpadu. Vyděšení objemem práce, který nás v aleji u Cihelny čekal, jsme všechny pracovní síly hned ze startu koncentrovali právě tam. Malí i velcí brigádníci však dokázali, že všichni dohromady uděláme moc a za hodinu byla připravená hromada štěpky (vytvořená z větví separovaných na novém sběrném místě u ČOV) rozvezena nejen kolem stromů, ale i kolem všech keřů v oplocenkách.

Motivování skvělým výkonem v aleji jsme se, již rozdělení na skupinky, přesunuli na další stanoviště. Letos jsme se zaměřili mimo jiné na výsadbu kolem nově vybudovaných sběrných míst pro separovaný odpad. Oplocené sběrné místo na návsi je nově lemováno keříky chráněné mandle zakrslé, pustoryly, kalinami a jednou hrušní. Ostatní sběrná místa v obci jsou doplněna o dřišťály a kaliny tak, aby bylo sběrné místo opticky chráněno, čímž se zvyšuje jeho estetika. Upravené a rozšířené stanoviště pod lesem je ohraničeno klokoč, dřín a našimi oblíbenými kalinami. Stanoviště u ČOV je doplněno o buxusy.

Jana Maderová

Brigádníkům všech věkových skupin patří náš dík. Budeme se těšit na další společné setkání v podzimních měsících při zakládání aleje na zaniklé cestě Samotíšsko-Dolanské.

OBCHŮZKA S JEDLIČKOU

O „Chození s jedličkou“ vyšel krátký článek již v loňském červnovém vydání Zpravodaje, ve kterém zároveň zazněl slib, že se tento zvyk pokusíme v Tovéři obnovit. A to se podařilo na letošní Smrtnou neděli dne 17. března!

Připomeňme si základní informace o této hanácké starodávné a ojedinělé tradici, která se dodnes v různých podobách (rovněž pod názvem Májky) udržuje v některých obcích svatokopečského „podhůří“, např. v Bělkovicích-Laštanech, Samotiskách, Droždíně, Lošově, Přáslavicích, Citově nebo Tršicích.

Na Smrtnou neděli ráno se děvčata ve věku do třinácti let vydávají na obchůzku, v rukou drží jedličky, na kterých je upevněná papírová panenka, a točí jimi, aby blyštivé papírky na jedličce odrážely jarní sluneční paprsky. Dívky přitom říkají tradiční říkadla nebo zpívají písničky a symbolicky vnášejí do vesnice jaro a nový život. V domácnostech, které navštíví, dostávají za odměnu různé sladkosti. Po obchůzce si dávají děvčata jedličku za okno, aby tak na Velikonoční pondělí daly chlapcům znamení, že je zvou k nim domů na koledu.



TEXT PÍSNIČKY:

Má milá jedličko,
červená růžičko,
Vyber sobě sama květ,
které budeš sama chtět.
Já jsem si vybrala,
které sem sama chtěla.
Smrtná neděle,
kam si klíče poděla?
Poděla sem, poděla
u svatého Jiří.
Svatý Jiří vstává,
pole odmykává,
aby tráva rostla,
tráva zelená,
fiala modrá,
všelijaké kvítí
na věnečky víti
nám, nám, nám
tověřským pannám
Do košíčka dávám.



VÝROBA JEDLIČKY A JEJÍ SYMBOLIKA

V některých vesnicích bývala výroba jedliček, pletení košíků, vázání věnců a provozování dalších rukodělných řemesel součástí obživy místních obyvatel. Hotové jedličky se vozily na trh do Olomouce, ale velký zájem o ně byl například i na Svatém Kopečku. Výroba tradiční jedličky je složitým procesem, při kterém je nezbytné zachovat komplexní symboliku.

Jedlička se sestává ze samotného asi metr vysokého stroměčku, na jehož kmínek a špičku se připevňuje panenka s košíčkem, rukávky a sukní. Panenka má rozpažené paže a roztažené prsty, tvořené tzv. „břínkavicemi“. Jedná se o pozlacené nebo postříbřené stočené papírky, které symbolizují paprsky záře kolem Panny Marie, nebo také prodloužené prsty bohyně jara Vesny, jejichž odlesky probouzí nový život. Na kmínku stroměčku se ponechává pouze pět větviček posledního přeslenu, na které se přivazují papírové hvězdičky a skládaná kolečka. Barvy všech prvků ctí tradiční symbolický význam: žlutá je barvou slunce a jara, červená odkazuje na krev a nový život, žlutá představuje čistotu, zelená probouzející se přírodu a modrá nebe a vodu.

Zvláštní poděkování patří:

Děvčátkům za obnovení krásné tradice v naší obci.
Maminkám za trpělivost, zručnost, obětavost a ochotu pustit se do nesnadných výzev.
Janě Šolcové-Polákové za odborné poradenství při workshopech a za pomoc při obnově zvyku.
Miroslavu Majerovi, starostovi obce, za poskytnutí stroměčků z lesa, prostor pro konání workshopů a finanční prostředky na výrobu sukní.
Evě Hudcové za celkovou organizaci akce.

Detailní informace o chození s jedličkou a její symbolice naleznete v publikacích:

Podhorský Marek, Maršál Josef, Toušlová Iveta: Toulavá kamera 25. Praha 2017.

Thořová Věra: Jarní obchůzkové koledy děvčat na Olomoucku a Přerovsku. Smrtná a květná neděle. Praha 2008.

Reportáž o chození s jedličkou v Tovéři naleznete v archivu ČT: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1126666764-toulava-kamera/224562221500012/>, 18 minuta, 28 vteřina

JAK JSME V TOVĚŘI ZNOVU OBNOVILI „OBCHŮZKU S JEDLIČKOU“

„Babička mi vyprávěla, že se v Tověři chodilo s jedličkou“ – tato věta jedné z toveřských maminek odstartovala tříměsíční práci na znovuoobnovení obchůzky s jedličkou v Tověři. Netrvalo dlouho a utvořila se skupina maminek ochotných zapojit se do příprav a realizace. Na počátku jsme o podobě zvyku neměly žádnou konkrétní představu a spustily jsme pátrací akci po historickém původu tohoto obyčeje s pohanskými kořeny a motivy. Všechny stopy našeho úsilí vedly do Bělkovic–Lašťan k paní Janě Šolcové-Polákové, která vyrůstala v rodině, kde se hanácké zvyky a tradice v původní podobě předávaly z generace na generaci, a to dokonce nepřetržitě i v období totality. Jedličky se učila vyrábět od své babičky Ludmily Stejskalové (roz. Jančíkové). Ještě dnes si některé pamětnice vzpomínají, jak jim jejich maminky kupovaly v Samotiškách již hotové jedličky od „metlařů“ (rodiny paní Stejskalové). Slovo dalo slovo a znala etnografka a folkloristka, která již dříve vedla kurzy výroby jedliček například v Samotiškách, se stala naší hlavní poradkyní při obnově zvyku. Během dvou workshopů se pod jejím vedením z rukou holčiček za vydatného zapojení maminek rodily barevné mašle, hvězdice, panenky, kolečka a ozdoby, přičemž každý tento doplněk musel mít správný tvar, barvu i umístění. Práce to byla lopotná, ale výsledná podoba tradičně zhotovených jedliček za tu námahu a radost v očích holčiček jistě stála.

Naproti tomu naučit se velmi dlouhou písničku k uvítání jara děvčátka zvládla překvapivě rychle a zdálo se, že je nikdy neomrzí si ji stále dokola opakovat.

Stály jsme před dalším a obtížnějším rozhodnutím: jak děvčátka na chození s jedličkou obléknout? Chtěly jsme, aby jejich oblečení připomínalo tradiční vesnický oděv, zároveň však bylo z časových i finančních důvodů nemyslitelné, abychom nechaly ušít kroje. Nakonec jsme se rozhodly, že necháme ušít sukně, pod kterými měla děvčátka spodničky. Půjčily jsme nebo vlastnoručně napletly bílé plédy a copánky dívek byly skryté pod stylovými šátky nebo zdobené zelenými pletenými věnečky ze zimostrázů. Když jsme se v den obchůzky sešly u kapličky na návsi, bylo to, jako bychom se přenesly o sto let zpět do minulosti...

To vede k poněkud záhadné a otazníky zahalené otázce – kdy se vlastně přestalo v naší obci s jedličkou chodit? Hovořily jsme s několika toveřskými pamětnicemi, narozenými ve 40. letech minulého století. Jejich výpovědi se vesměs shodují: když byly malé, jejich maminky jim jedličky kupovaly (nevyráběly si je), měly je vystavené doma, ale na obchůzku nechodily. Jen k příbuzným, od kterých dostaly nějakou tu drobnost nebo sladkost. Některé si pamatují, že s jedličkami chodily na obchůzku jejich maminky (tedy generace narozená v době první světové války nebo první republiky), jiné si vybavují, že ještě v 50. letech vídaly po vsi děvčata s jedličkami chodit (nikoliv v krojích nebo tradičních šatech, ale v běžném oblečení). Jednoznačně si neumíme na naši otázku odpovědět, podstatné však je, že i v dnešní době existuje vůle a odhodlání udržovat zvyky a tradice z dob dávno minulých.

Ale zpátky do současnosti: je smrtná neděle, 17. března 9:00 hodin ráno a auta projíždějící kolem kapličky přibrzdí a chodci zvolňují chůzi: nemohou odtrhnout oči od skupinky patnácti krásně ustrojených dívek ve věku od 3 do 10 let s jedličkami a košíčky v rukou. Jsou rozechvělé ranním chladem a možná také nervozitou – vždyť má přijet tým Toulavé kamery a natočit o obnovení chození s jedličkou v Tověři reportáž! Všechny se snaží řídit pokyny redaktora a do kamery několikrát z plna hrdla zpívají: „Má milá jedličko, červená růžičko, vyber sobě z růže květ, kterou budeš sama chtět...“. Dívky se mohou konečně vydat na svoji první obchůzku a tým filmařů je jim v patách. Jedličky se v rukou holčiček točí, písnička se rozléhá do okolí a sluníčko do břinkavic hojně posílá jarní sluneční paprsky. V letošním roce mají dívky pevně stanovený rozpis domácností, které navštíví, protože kvůli natáčení reportáže se nemohou rozdělit do několika skupinek, aby tak stihly obejít více domů. Všude, kde zazvoní a zazpívají, tam přináší radost a odměnou jim je nejen košíček plný dobrotami, ale také kamarádská atmosféra a pocit, že se podílí na něčem novém. A kdo je zahlédl a slyšel jejich písničku, ten ví, že se jim přilákání jara do vsi opravdu moc povedlo.

Eva Hudcová



KLAPAČI

Letošní klapání na Zelený čtvrtek připadlo na den 28. března. Ten den v podvečer se sešlo celkem sedmáct chlapců ve věku od 6 do 14 let. Než jsme vyrazili, připomněli jsme si, proč se o Velikonocích klapa a kluci si také natrénovali rytmus klapání. Celkem jsme Tověř obešli čtyřikrát: ve čtvrtek jsme klapali od 18:00, v pátek od 6:00, od 12:00 a od 16:30 a naposledy v sobotu od 6:00. Když jsme chodili po vsi s hrkačkami, kladívky a vozíky, všiml jsem si, že spoustu kluků sedí doma, a přitom by se k nám, klapačům, mohli přidat. Chtěl bych tímto poprosit rodiče, aby vybědli své syny a příští rok je poslali klapat. Určitě se nenechte odradit tím, že doma nemáte žádný klapač. Rádi Vám poradíme, kde je lze obstarat a na obecním úřadu je k zapůjčení pět klapačů. Rád bych poděkoval všem klukům, kteří bez ohledu na únavu a puchýře na ruce klapáním tři dny nahrazovali zvonění ztichlých zvonů, které podle pověsti odletěly do Říma pro požehnání.

Václav Krejčí



MEZIOBECNÍ OLYMPIÁDA: TOVĚŘ STŘÍBRNÁ!

Ačkoliv prognóza počasí ještě zkraje týdne slibovala na sobotu 18. května vytrvalý déšť, byly nakonec sportovcům dopřány takřka ideální klimatické podmínky: příjemné teploty, slunce a bezvětrí. Letošní, v pořadí VIII. ročník, byl co do počtu registrovaných startovních čísel rekordní: v soutěžních disciplínách měřilo své síly na 238 sportovců! Největší zastoupení měla obec Dolany, která se také stala celkovým vítězem a držitelem putovního poháru, a to na 365 dní. Naše obec Tověř byla v počtu přihlášených sportovců druhá a toto pořadí se taktéž promítlo do celkového pořadí obcí. Třetí příčku odsadila obec Samotšky, čtvrtou pak Bělkovice-Lašťany. Na výkony našich sportovců ve všech věkových kategoriích můžeme být právem hrdí! Například výkony bratrů Richterových už po několik let zdobí toto atletické klání. Také vítězná tověřská štafeta, skvělé skoky do dálky, obhajoba prvenství rodiny Chládkových v plážovém volejbalu a mnoho dalších výborných výsledků tověřských sportovních talentů jen podtrhují, že ačkoliv jsme mezi účastníky co do počtu obyvatel nejmenší obcí, můžeme se směle prát o přední umístění ve všech disciplínách. Naším handicapem a zároveň hlavním důvodem umístění Tověře „až“ na druhé příčce je nižší

zastoupení sportovců ve věkových kategoriích 12 a 15 let. Naproti tomu v kategoriích nejmladších (Vojta Rohel 1,5 roku a další děti předškolního věku), juniorských a matadorských reprezentantů patříme podle výsledků k těm nejlepším!

Všem sportovcům za reprezentaci na olympiádě a stejně tak celému organizačnímu podpůrnému týmu a fanklubu z řad Tověřáků patří náš velký dík. Ne každý si domů odnesl medaili a diplom, ale pro všechny přítomné byla odměnou nádherná atmosféra, prodchnutá dynamickým sportovním nadšením sportovců a euforickou podporou publika, které se mohou téměř srovnávat s nadcházejícími letními olympijskými hrami.

Miroslav Majer

VÝSLEDKOVÁ LISTINA:

- | | |
|----------|-------------------|
| 1. místo | Dolany |
| 2. místo | Tověř |
| 3. místo | Samotšky |
| 4. místo | Bělkovice-Lašťany |

ROCKOVÁ LEGENDA V TOVĚŘI

Dne 16. března se tověřské jeviště na okamžik proměnilo v prkna, co znamenají hudební svět, a to, když na nich rozezněl své klávesy a svůj hlas Roman Dragoun, rocková ikona, která se nezaměnitelným způsobem zapsala do beatové síně slávy.

Roman Dragoun (* 8. dubna 1956 Písek) je český zpěvák, skladatel a klávesista. Hrál, či stále hraje v rockových skupinách Progres2, Futurum, Stromboli a T4, kterou spoluzaložil a která dosud koncertuje. Vydal celkem šest sólových alb (1995 – Stín mý krve; 2009 – Otlučená srdce; 2000 – Slunci blíž; 2012 – Piano; 2016 – Samota; 2021 – Roman Dragoun Projekt) a hudebně i pěvecky se podílel celkem na dalších šestnácti albech.

Velká část jeho hudební kariéry je těsně spjata s Brnem, kde hrál od poloviny 70. let 20. století v amatérské rockové skupině Regenerace. Od začátku 90. let 20. století působí rovněž jako studiový hráč a spolupracuje s nejrůznějšími hudebníky jako jsou například Bára Basiková, Michal Pavlíček, Raven, Marakana, Lucie Bílá, Pavla Kapitánová či Leona Machálková. V současnosti kromě působení ve výše uvedených skupinách Roman Dragoun vystupuje i sólově či se svojí doprovodnou skupinou His Angels. Příležitostně hraje i s kapelou svého syna, nazvanou David Dragoun Band.

Výčet autorských počinů, jimiž se Roman Dragoun neodmyslitelně zapsal do pomyslné kroniky českého hudebního světa, by vydal na několik stran. Uvedme zde alespoň pár zajímavostí: při návštěvě papeže Jana Pavla II. zpíval s Lucií Bílou v Oratoriu k počtě sv. Vojtěcha; v letech 1997 a 1998 hrál a zpíval v legendární roli Ježíše v muzikálu Jesus Christ Superstar; autorsky se podílel na muzikálu Apokalypsa uváděného od roku 2001 v Českých Budějovicích.

Tvorbu Romana Dragouna charakterizuje melodická hudba s prvky jazzu, funkky a rocku, kterou dokreslují duchovně-poetické texty.

„Je to hudba určená pro citlivé a vnímavé posluchače všech generací. Víra, láska a pokora se jako červená nit táhnou tvorbou Romana Dragouna. Otevřete svá srdce, protože i hudba může být očisťující a čas se může alespoň na chvíli zastavit.“ Milan Princ.

Pokud jste v březnu tuto významnou hudební událost v Tověři propásli, nenechte si ji příště rozhodně ujít!

Poděkování za organizaci akce a zprostředkování mimořádného hudebního zážitku patří Tomáši Borůvkovi, velkému obdivovateli a kamarádovi Romana Dragouna.

Informace o životě a tvorbě Romana Dragouna byly čerpány z těchto zdrojů:

<https://www.romandragoun.cz/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Roman_Dragoun

Eva Hudcová



NA CO SE MŮŽEME TĚŠIT V NÁSLEDUJÍCÍCH MĚSÍCÍCH

KULTURNÍ PROGRAM

5. červenec TOVĚŘSKÉ HODY

Dopolední mše U Kapličky

Dopolední a večerní hodové slavnosti

Zahájení výstavy **110 LET FRANTIŠKA ŠNAJDRA**

letní prázdniny **LETNÍ KINO V AREÁLU NA KOLIBĚ**

7. září **CESTA POHÁDKOVÝM LESEM**

2. listopad **OCHUTNÁVKA VÍN SPOJENÁ**

S CIMBÁLOVOU MUZIKOU

listopad **DIVADLO**

MŠ TOVĚŘ HALLOWEENSKÝ PRŮVOD

29. listopad **ROZSVĚCOVÁNÍ VÁNOČNÍHO STROMU**

ŽÁDOST NA VŠECHNY, KTEŘÍ MAJÍ RÁDI POHÁDKY, LEGRACI A CHTĚJÍ POKRAČOVAT V PĚKNÉ TRADICI.

Pohádkový les v Tověři má 20letou tradici. Někteří z nás organizátorů se na ní pravidelně podílí již od samého začátku, ale věru nemládeme. Protože tuto akci máme všichni rádi, nechceme s ní vymřít po meči ani po přeslici. Princezna nebo švarný princ s pěti křížky na zádech může a zatím pořád ještě je pro děti atraktivní, ale jak dlouho ještě?

Apelujeme tímto na mladší a ještě mladší ročníky s tím, že je rádi přivítáme mezi nás organizátory a pohádkové bytosti. Nestyďte se a přihlaste se kdykoliv na Obecním úřadě v Tověři. Pomozte nám uspořádat ještě mnoho dalších ročníků a společně dělat radost dětem i dospělým.

Těšíme se na vás!

Miroslav Majer

Z ČINNOSTI OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA

Vážení občané, na tomto místě bychom Vás chtěli informovat o tom, co se událo a co se bude v blízké budoucnosti dít.

OZNAČNÍKY AUTOBUSOVÝCH ZASTÁVEK

Neustále se snažíme vylepšovat drobné detaily. Jedním z nich jsou nové označníky všech autobusových zastávek v obci, které jak barevně a materiálově navazují na ostatní prvky mobiliáře v obci. Jsme si vědomi toho, že ne všechny stávající mobiliáře v obci. Jsme si vědomi toho, že ne všechny stávající mobiliáře v obci. Jsme si vědomi toho, že ne všechny stávající mobiliáře v obci. Jsme si vědomi toho, že ne všechny stávající mobiliáře v obci. Tyto nedostatky se budeme snažit postupně odstranit.



KULTURNÍ DŮM

Drobné úpravy byly provedeny i v kulturním domě, především se jedná o instalaci myček na nádobí a částečnou obnovu kuchyňského zázemí v bývalé hospůdce Na kolibě a v předsálí kulturního domu. Ke konci roku dojde k přestěhování skautského oddílu do prostor 2. podlaží KD Tověř.

ODPADY

K odpadům, jimž je věnováno hodně prostoru na webových stránkách obce, tentokrát jen ve zkratce. V prvním kvartálu kleslo množství komunálního odpadu oproti stejnému období v loňském roce o 26 % a došlo k navýšení produkce plastů, papíru a skla. Klesl počet vývozu bioodpadů z kontejneru. Finančně lze seriózně porovnat náklady nejdříve po ukončení II. kvartálu tohoto roku.

K zásadním nešvarům nakládání s odpady v naší obci patří jednoznačně přeplněnost nádob na komunální odpad především určených pro chataře, způsobená nevytříděností odpadu. Objevuje se zde ve velkém množství stavební odpad a suť, plasty a bioodpad. K tomu přičtěte celorepublikový systém placení odpadů za rekreační nemovitosti, tj. pouze jednorázový stanovený roční poplatek, (v našem případě 700 Kč/rok), který nezohledňuje, s jakou frekvencí nebo jaký počet lidí tuto nemovitost užívá.

Dále je velmi důležité, abyste při likvidaci tříděného odpadu (papír, plast, sklo) využívali nejen exponované stanoviště u obchodu, ale především další místa, jejichž kapacity jsou poloprázdné, (dole u čističky, pod lesem, dokonce i na návsi). Většina z nás má vůz a tento odpad lze vyvézt do méně vytěžovaných kontejnerů. Pokud tak budeme činit všichni, systém bude fungovat.

Posledním a asi nejhorším poznatkem, je to, že si někdo vůbec může dovolit vyhodit komunální odpad, oděvy apod. např. do kontejneru na sklo!!! Co se asi stane, když popelář otevře kontejner se sklem a budou tam konzervy, suť, prach a kosti??? Kontejner nevyveze! Vzhledem k nedisciplinovanosti některých spoluobčanů ve věci likvidace odpadů, jsme se rozhodli pro instalaci kamerového systému, který bude odpadová hnízda monitorovat. Pokud nešvar nesprávného třídění odpadů neodstraní ani instalace kamer, přijme vedení obce radikální řešení. Voda se vaří na každého z hříšníků...

SBĚRNÁ MÍSTA

Ke konci roku bylo zprovozněno nové a v zásadě velmi důležité místo pro ukládání tříděného odpadu, a to u čističky odpadních vod v lokalitě Cihelna. Lze říci, že toto je jediné bezproblémové místo na ukládání tříděného odpadu, které nikoho neobtěžuje svou přítomností, a proto k bio kontejneru přibýly nádoby na plast, papír, sklo, plíny, elektroodpad a oděvy.

Lidé se nás často ptají (hlavně chataři), proč kontejner na bioodpad je nyní dole v obci a ne tam, kde po léta stával. Jednoduchá odpověď: pod lesem nebylo místo pro ořezy větví a keřů a tyto dřeviny se vyhazovaly do kontejneru, který tím pádem musel být vyvážen vícekrát. Dalším důvodem byl fakt, že černé nádoby na komunál pro chataře stály na přímém slunci přímo u cesty, což minimálně z estetického hlediska nebylo vhodné. Nyní jsou nádoby umístěny společně s nádobami na papír, plast a sklo na jednom místě a my doufáme, že v brzké době toto místo brzy zaroste vysazenými okrasnými keři a vstupní brána do lesa bude zase taková, jakou si zaslouží být: zelená a pěkná. Nové odpadové hnízdo u čističky začíná plnit svoji funkci a Vy začínáte třídit ořezy větví a keřů ze stromů, z nichž se stane posléze štěpka, která bude zdarma k odběru.

V souvislosti s investicemi do odpadové politiky obce, byla místa na návsi, u obchodu a pod rybníkem oplocena. Materiál konstrukcí byl volen s ohledem na zachování vesnického rázu obce a v kontextu s již použitým dřevěným laťováním na obecním mobiliáři. Výška konstrukcí byla navržena tak, aby bylo zabráněno pohledu do stanoviště z perspektivy pěšáka.



SMÍŠENÁ CYKLOSTEZKA TOVĚŘ-SAMOTÍŠKY

Pro občany, kteří si pravidelně čtou zápisy z konaných zastupitelstev, nebudou následující informace překvapením. Práce na projektové dokumentaci osvětlené smíšené cyklostezky pokračují (náhled můžete shlédnout na obecních webových stránkách www.tover.cz/investicni-zamery-obce). V současnosti iniciujeme výkupy pozemků a úspěch projektu bude odvislý od ochoty majitelů prodat či směnit pozemky, které jsou pro tuto stavbu nezbytné. Samotná realizace by v případě, že vše půjde hladce, mohla započít v létě 2026.

KAMEROVÝ SYSTÉM

V současné době se zpracovává projektová dokumentace na instalaci šesti až sedmi kamer monitorující veřejná prostranství s primárním zaměřením na sběrná místa separovaného odpadu v obci. Bude následovat výběrové řízení a samotná realizace. Cílem instalace kamer není monitorování činnosti obyvatel obce, ale především prevence a zamezení jakýchkoli nešvarů, které život občanů v obci stěžují. Již mnohokrát se nám díky kamerám již instalovaným podařilo odhalit hříšníky, kteří naši krásnou obec ničí.

REVITALIZACE RYBNÍKU

Pod tímto vzostným názvem se skrývá potřeba odbahnění obecního rybníku, tedy vyčištění sedimentů, zpevnění nebezpečných břehů dubovými kůly, vyčištění stávajících kamenných břehů, spojené s jejich přespárováním a izolací, výměnou stavidla i vypouštěcího ventilu apod.

Je možné, že tato investice dostane zelenou a bude se realizovat mnohem dříve, a to v případě, že nastanou průtahy s výkupem pozemků plánované cyklostezky. Obec může totiž na revitalizaci rybníka požádat o vypsání dotace. Jediné období, kdy lze tuto akci realizovat s ohledem na ochranu přírody, je od října do března. Nelze tedy vyloučit, že na vánoce 2025 se bude moci bruslit pouze v Cihelně.

INFORMOVANOST-UPOZORNĚNÍ

Vážení občané,

doba, ve které žijeme, je plná převratných změn. Abyste měli v co nejkratším čase ty nejaktuálnější informace, usilujeme o zavedení moderních prostředků a technologií k jejich distribuci. Ke stávajícím odběrům aktualit z obecních stránek do emailu, případně na facebook a prostřednictvím obecního rozhlasu, přibyl informační kanál ČESKÁ OBEC, který se nám jeví jako výborný nástroj zpravující o důležitém dění v obci. Nechceme Vás zatěžovat přemírou zpráv, proto jsou na tomto místě zveřejňovány především kulturní akce a doba jejich konání, odstavky el. energií a hlavně důležité změny termínů ve vývozu odpadů. Pokud nečtete aktuality na webu obce nebo neuslyšíte hlášení rozhlasu např. o změně termínu vývozu odpadů, může se stát, že v aktualizovaném termínu popelnici nepřistavíte a nebude Vám tudíž vyvezena, což může při cyklu vývozu komunálního odpadu 1x měsíčně (vyjma letních měsíců) znamenat nepříjemný problém.

Naše rada zní: přihlaste se k odběru informací prostřednictvím ČESKÉ OBCE. V systému se doposud evidovalo 161 odběratelů, přičemž přibližně jedna třetina odběratelů je z okolních obcí.

QR kód pro Android



QR kód pro iOS



OBNOVA ZANIKLÉ HISTORICKÉ CESTY SAMOTÍŠKO – DOLANSKÉ

Historické páteřní cesty v naší krajině postupně vymizely. Ztratily se historické spojnice mezi vesnicemi či lesem, rybníkem, ale i cesty do krajiny. Připomínají je jen zdánlivě nesmyslně umístěné prvky drobné sakrální architektury v krajině. Společně s cestami se vytratilo i povědomí obyvatel o tom, jak místo, kde žijí, vznikalo a v jakých souvislostech se v průběhu věků vyvíjelo. Znalost těchto vazeb ve vývoji urbánní krajiny nehraje roli pouze historickou nebo nostalgickou, ale ukazuje nám především to, jakým způsobem přistupovat k rozvoji urbánní struktury do budoucna, při zachování paměti obyvatelstva místa. Ne jinak je tomu i v naší obci, z jejíhož původního obrazu zůstalo v urbánní struktuře pramálo, a nejvýznamnější trasy, které původní obec formovaly, vymizely.

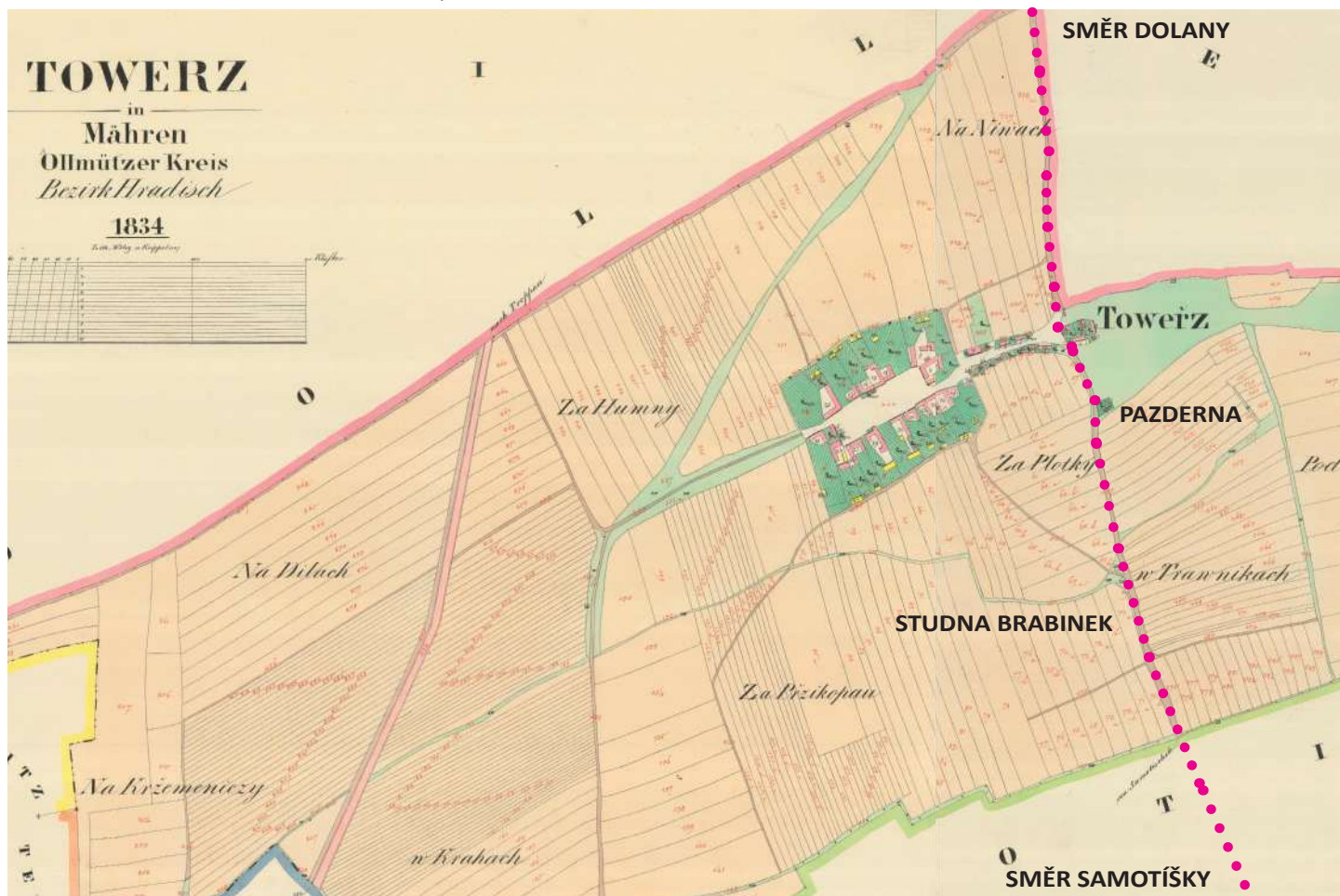
V aktuální mapě katastru nemovitostí však zůstala - jako zázrakem - jedna ze zaniklých cest zachována, ač bychom při pohledu do krajiny její trasu hledali marně. Jedná se o část původní historické cesty samotišsko-dolanské, jejíž význam je čitelný z nejstarších dochovaných dokumentů z minulosti, jako je mapa stabilního katastru z roku 1834:

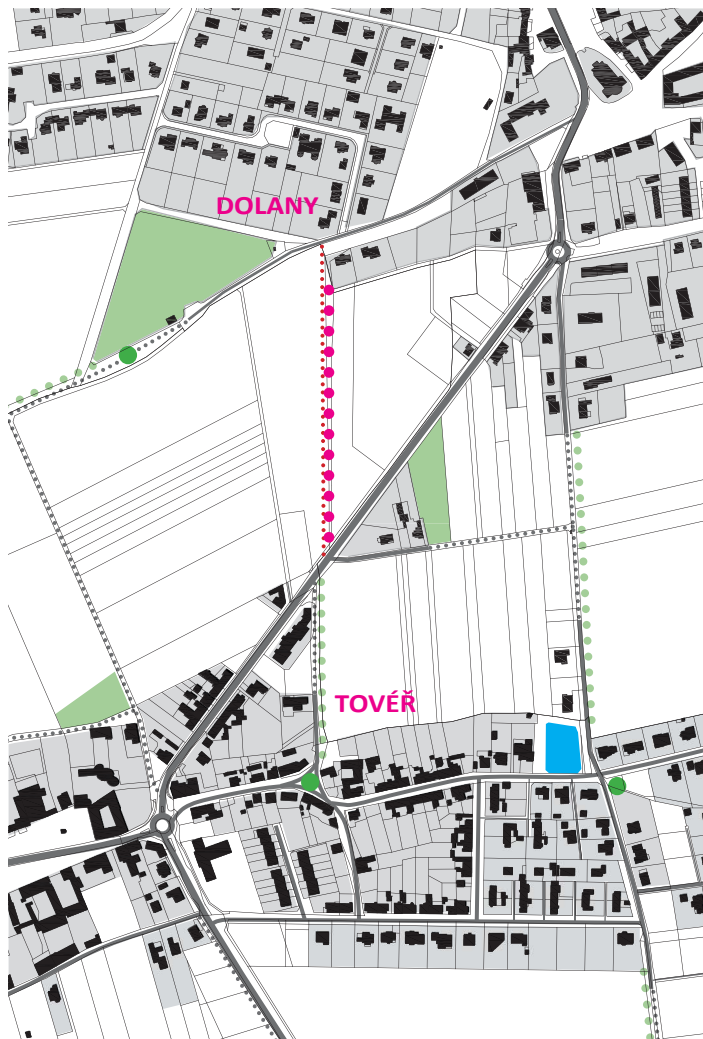
„Obdélníkový tvar náměstí vytváří většinou zemědělské usedlosti a obrys dokreslují na ně navazující zahrady. Na kratší straně tohoto obdélníku pak jsou napojeny další domy, které svou zástavbou tvořily ulici až k silnici, která vedla od Samotíšek k Dolanům. U ní stály další tři domy a směrem na Samotíšky pak byla o samotě tzv. pazderna, kde se vyrábělo pazdeří na střešní krytiny..... Tento tvar měla obec až do prvního desetiletí dvacátého století.... Změnu vzhledu obce přinesla až přeložka silnice samotišsko – dolanské. Přístavbou domů při této silnici vznikla postupně směrem k Dolanům nová ulice, jak ji známe dnes. Do té doby neměla obec řádné silniční spojení. Později pak postavila obec silnici navazující na silnici olomoucko-šternberskou.“ (Vojtěch Kimmel, Tověř, naše obec v minulosti, 2005).

Jen málokdo z nás si dokáže představit, že nejvýznamnější cesta propojující obce Samotíšky, Tověř a Dolany vedla od studny na Brabinku, kolem Lípy svobody ve směru k nynějšímu hřbitovu v Dolanech. Část této trasy zůstala zachována v podobě cesty Za plotky k Lípě svobody a dále za bytovkami směrem na Dolany, kde v původní trase dále nepokračuje. Obecní vlastnictví pozemku p.č. 458/27 v katastrálním území Tověř nám umožňuje obnovit významnou část této zaniklé historické cesty samotišsko – dolanské ve formě pěšího propojení a oživit tím nejen její původní význam, ale i dětské vzpomínky mnoha obyvatel Tověře. Dle archivních leteckých snímků totiž cesta zanikla před rokem 1970 a mnozí dříve narození jí mají z dětských let v živé paměti. Kvůli intenzifikaci zemědělství v 50.–60. letech se cesty nehodily jako překážky při obdělávání velkých monolánů a společně s nimi zanikly i rozmanité krajinné prvky v podobě mezí a remízků, které tvořily přirozenou zábranu pro vodu, zabraňovaly větrné erozi a poskytovaly útočiště zvěři.

Na začátku však nebyla hluboká myšlenka obnovit tuto významnou trasu. Chtěli jsme „jen“ vytvořit další alej na obecním pozemku, díky které se krajina stane rozmanitější a zajímavější. Rozhodli jsme se navázat na dřívější skvělou spolupráci s krajinářkou Ing. Pavlou K. Kašubovou a organizací Sázíme stromy, z.ú. a společnými silami jsme vytvořili koncept řešení nového remízu přírodního charakteru s možností pěšího propojení na části původní historické trasy samotišsko-dolanské. V současné chvíli nám nic nebrání v tom, přetvořit návrh ve skutečnost. Projekt máme připravený, smlouvu s organizací Sázíme stromy, z.ú. podepsanou a podmínky na pozemku, který je v současné době obhospodařován formou biozemědělství snad ani nemohou být příznivější. Teď nám nezbývá nic jiného, než počkat do podzimu a společnými silami výsadbu zrealizovat.

Jana Maderová





Návrh:

S ohledem na stanoviště, expozici vůči slunci a větru a s ohledem na charakter užívání, byly pro výsadbu vybrány druhy snášející suchu a úpal. Tímto se sníží riziko úhynu výsadeb. Alej stromů bude kombinována z lip stříbrných a z ovocných druhů menšího vzrůstu (vesměs divoké ovoce, či krajové historické odrůdy s minimálními požadavky na údržbu). Rozestup stromů není pravidelný a vychází z prostorových možností postupně se rozšiřujícího pozemku směrem k obci Dolany. Zde výsadby vzrůstnějších lip naváží na stávající lipové stromořadí u cesty kolem hřbitova. Celá délka pozemku je využita mezernatě, tak aby zajistila příčnou propustnost pro větší savce a člověka. Zamýšlená pěšina je vedena tak, aby se střídala její pozice vůči bariéře z keřů a měnila se tedy i osluněnost uživatele i jeho výhledy.

Výsadba stromů bude doplněna o keřové pásy volně rostoucích živých plotů, rovněž z domácích či zdomácnělých druhů keřů odpovídajících stanovištním podmínkám.

Celý koncept je doplněn o travnatou pěšinu, pro kterou je doporučeno využít směs do sucha s příměsí dvouděložných rostlin a s malou produkcí biomasy, aby se minimalizovala frekvence nutných sečí, např. směs PANONIA firmy Agrostis, která slouží jako fakultativní rostliny pro žír housenek některých mizejících druhů hmyzu především motýlů.

V blízkosti pozemku se nachází sjezd na polní plochy z komunikace, tento zůstane volný pro průjezd a vjezd zemědělské techniky. Rovněž v návaznosti na zastavěné území při hranici obce Dolany bude proluka v dostatečné šíři pro průjezd techniky, jakož i mezi jednotlivými segmenty remízu, zde však lze projíždět pouze za sucha či silného mrazu, aby nedošlo k poškození pěší komunikace.

Ing. Pavla K. Kašubová

LEGENDA - SUMARIZACE ROSTLIN:

- 66 ks *Viburnum lantana* spon cca 1,3 -1,5 m
- 105 ks *Rosa rugosa* spon cca 70-90 cm
- 10 ks *Cornus mas* spon cca 1,5 m
- 21 ks *Crataegus monogyna* spon cca 1,5 m
- 38 ks *Swida sanguinea* spon cca 80x80 cm
- 6 ks *Staphylea pinnata* spon cca 1,5 x 1,5 m
- 20 ks *Ribes alpinum* spon cca 70-90 cm
- 22 ks *Amelanchier lamarckii* (A. ovalis) spon cca 1,5 m
- 23 ks *Sambucus nigra* spon 1,3 -1,5 m
- 51 ks *Lonicera xylosteum* spon cca 70x70 cm
- 13 ks *Prunus spinosa* spon cca 1x1 m
- 8 ks *Rhamnus catharticus* spon cca 70x70 cm
- 32 ks *Ligustrum vulgare* spon cca 1,3-1,5 m
- 21 ks *Spiraea salicifolia* (S. douglasii) spon cca 70-90 cm

vzrůstné:

- TT 11 ks *Tilia tomentosa* (VK 2,2 m, ok min10-12 cm, bal)

ovociny:

- PA 1 ks *Sorbyrus auricularis*
- PD 2 ks *Prunus domestica* Durance či Malvazinka
- PM 1 ks *Pyrus communis* Muškatečka letní
- PB 1 ks *Prunus avium* Burlat
- PU 3 ks *Sorbus aucuparia*
- PS 1 ks *Prunus avium* Skalka
- PK 2 ks *Prunus avium* Kaštánka

458/16

458/30



458/38

MÍSTNÍ POPLATKY

Místní poplatky pro nadcházející rok 2024 zůstávají neměnné.

ODVOZ ODPADŮ 700,- Kč na osobu/rok

platí pro poplatníky, tj. pro osoby trvale přihlášené v obci Tovéř, dále pro majitele neobydlených RD a jednorázový poplatek 700,- Kč za odvoz odpadů za rekreační objekt, ve smyslu Obecně závazné vyhlášky č.3-2021 o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství

STOČNÉ 1.460,- Kč na osobu/rok, u vodoměrů 40,- Kč/m³

platí pro osoby trvale žijící v obci, viz. platný nový Cenový výměr č. 1/2021

PES 100,- Kč/rok

POPLATKY JSOU SPLATNÉ K 31. 5.

MOŽNOST ÚHRADY:

OSOBNĚ na obecním úřadě

ELEKTRONICKY na účet obce č. ú.1800969359/0800

VS = číslo popisné, popř. do poznámek jméno a příjmení

SOUTĚŽ „OBEC KRÁSNĚJŠÍ“

TRUHLÍK ROKU

V minulém ročníku jste dokázali, že Vám není lhostejný Váš domov, který není tvořen pouze stěnami vašich domů, ale především tím, co se odehrává vně. Vítězové projevili lásku a péči o každý detail, což bylo patrné v harmonické kompozici rostlin, které se mění podle ročního období. Veřejný prostor je nás všech. Neutváří jej zastupitelé nebo techničtí pracovníci, ale obyvatelé obce.

I v letošním roce jsme se rozhodli tři nejkrásnější květinová okna ocenit.

Podmínky soutěže:

Do soutěže se mohou zapojit všichni občané Tovéře. Květinové okno musí být viditelné z veřejně přístupného místa (z ulice, komunikace).

Jak se přihlásit:

Zasláním fotografie květinového okna na email starosta@tover.cz společně s identifikačními údaji a nebo odevzdáním fotografie osobně na obecním úřadě nejpozději do 31. 8. 2023.

POZOR!!! Přihlásit vás může i soused.

Jak se bude hodnotit:

Fotografie přihlášených oken s květinovou výzdobou budou bez uvedení identifikačních údajů uveřejněny na webových a facebookových stránkách obce a v podzimním zpravodaji. Hodnocení bude probíhat dvoufázově formou hlasování veřejnosti a odborné komise. Součet obou hodnocení určí pořadí.

Jaké budou ceny:

Oceněna budou první tři nejkrásnější květinová okna:

1. místo 3.000,-
2. místo 2.000,-
3. místo 1.000,-

PŘÍSPĚVEK NA KOMPOSTÉR

PLATÍ NEJEN PRO OBČANY OBCE TOVĚŘ, ALE I PRO MAJITELE REKREAČNÍCH OBJEKTŮ V K.Ú. TOVĚŘ !

Vzhledem ke stále rostoucím cenám svozu bioodpadů věříme, že tradičním kompostováním na vlastním pozemku dokážeme snížit jeho vyvážený objem na nutné minimum. Domácí kompostování má mnoho výhod. Zaprvé snižuje množství odpadu, které končí na skládkách, což je velmi příznivé pro životní prostředí, pomáhá snižovat emise skleníkových plynů tím, že omezí rozklad organického odpadu na skládkách a v neposlední řadě snižuje Vaše náklady na nákup hnojiva pro zahrady.

Každý z Vás má jiný estetický přístup ke své zahradě, a proto jsme došli k závěru, že nebudeme plošně nabízet námi vybrané unifikované kompostéry, ale pro podporu individuálního kompostování nabízíme:

PŘÍSPĚVEK NA KOMPOSTÉR

VE VÝŠI 50 % Z JEHO POŘIZOVACÍ CENY

MAXIMÁLNÍ VÝŠE PŘÍSPĚVKU JE 2 500 Kč NA JEDNO ČÍSLO POPISNÉ/ORIENTAČNÍ

Postup pro čerpání příspěvku:

1. Zakoupíte kompostér dle vlastního výběru u Vámi vybraného dodavatele nejpozději do konce měsíce června 2024.
2. Na obecní úřad přinesete doklad o zaplacení s ručně připsanou poznámkou „Uplatněno u OÚ Tovéř“ společně s fotografií umístění kompostéru na *Vaší zahradě a formulářem vyúčtování příspěvku na kompostér, který naleznete na druhé straně letáku, jenž je k dispozici na obecním úřadě. Doklad o zaplacení Vám na rubovou stranu potvrdíme razítkem obce a vrátíme zpět.
3. Po splnění těchto podmínek Vám bude příspěvek přímo na obecním úřadě vyplacen.

Těšíme se na mnoho spokojených zahradníků

* Z fotografie musí být jednoznačně čitelné, že se jedná o Vaši zahradu, tzn. fotografie musí zahrnovat část domu nebo jiné jasně rozpoznatelné znaky pro identifikaci umístění kompostéru.



OBCNÍ KNIHOVNA

provoz v období prázdnin:

- 18. července**
1. srpna
15. srpna
29. srpna



Knihovna otevřena vždy od 15:30 do 18:30 hodin.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

ŽIVOTNÍ JUBILEA

v období leden - červen 2024

leden: Ludmila Kotlabová	92 let
Magdalena Ulmová	75 let
Jaroslav Hajda	70 let
Irena Kašpaříková	65 let
Karel Sobek	65 let
únor: Pavel Hampel	70 let
Lenka Turečková	65 let
Zdeněk Brodacký	65 let
březen: Libuše Hédová	90 let
duben: Miroslav Pavlita	75 let
Jitka Jašíčková	65 let
červen: Křížová Hana	65 let
Radomír Bednář	65 let

Všem oslavenčům srdečně gratulujeme
a přejeme jim pevné zdraví a hodně osobního štěstí!

NOVĚ NAROZENÍ

v roce 2023 a 2024

15. 4. 2023 se narodil **Antonín Hladík**
13. 6. 2023 se narodil **Viktor Miloš**
14. 7. 2023 se narodila **Diana Krejčovská**
2. 8. 2023 se narodila **Leticie Hilšerová**
7. 10. 2023 se narodila **Zdeňka Lišková**
24. 1. 2024 se narodila **Nicol Kačaras**
21. 2. 2024 se narodil **Jakub Krahulík**

Dětem i rodičům přejeme do života hodně štěstí a lásky!

ÚMRTÍ

v roce 2023 a 2024

26. 11. 2023 zemřela ve věku 84 let **Marie Křepelková**
24. 12. 2023 zemřel ve věku 84 let **Adolf Johanes**
11. 2. 2024 zemřel ve věku nedožitých 51 let **Ondřej Štěrba**
9. 3. 2024 zemřel ve věku 83 let **Ladislav Slezák**

Čest jejich památce.

OBECNÍ STATISTIKA

ČETNOSTI PŘÍJMENÍ

muži	ženy
Večeřa 8	Hudcová 9
Hudec 7	Večeřová 7
Richter 7	Kučerová 6
Látal 6	Látalová 5
Kučera 5	Brodacká 4
Novák 5	Johanesová 4
Svozil 5	Kestlová 4
	Kovaříková 4
	Krejčí 4
	Lišková 4
	Němečková 4
	Novotná 4
	Planičková 4
	Svozilová 4
	Zdařilová 4

ČETNOSTI JMEN

muži	ženy
Jan - 27	Jana 16
Pavel - 20	Eva 13
Petr - 16	Hana 13
Jiří - 13	Anna 11
Tomáš - 13	Lenka 11
Martin - 12	Lucie 11
Jaroslav 12	Marie 11

MALÍŘ FRANTIŠEK ŠNAJDR



se narodil 1. září 1914 v Toveři u Olomouce
a zemřel dne 12. května 2001 ve Šternberku.

Obec Toveř Vás při příležitosti oslav 110 let od
narození tohoto významného rodáka srdečně
zve na výstavu obrazů ze soukromých sbírek.

Prosíme každého, kdo by rád zapůjčil své
obrazy k této příležitosti, aby kontaktoval
starostu obce buď osobně nebo emailem na
adrese starosta@tover.cz. Děkujeme

VÝZNAMNÁ VÝROČÍ A JUBILEA

ČEKÁ VÁS VÝZNAMNÉ VÝROČÍ, ŽIVOTNÍ JUBILEUM NEBO SE
VÁM NARODILO MIMINKO? DEJTE O TOM VĚDĚT SOUSEDŮM!

Každý obyvatel obce je pro nás vážený. V rámci společenské
kroniky dáváme prostor každému v Vás, kdo by se s radostnou
životní událostí rád podělil. Pokud do redakce zašlete jakékoliv
gratulace či chcete dát na vědomí, že někdo z Vašeho okolí slaví
jubileum, pak myslíte na to, že v souladu se zákonem č. 101/2000
Sb., o ochraně osobních údajů ke zveřejnění osobních údajů této
osoby (např. datum narození dané osoby, uvedení podobizny)
vyžadujeme jeho souhlas.

TOVĚŘSKÉ SPORTOVNÍ TALENTY

TOVĚŘSKÝ PONY SPORT ZÍSKÁVÁ MISTROVSKÉ MEDAILE

V poslední době získává v České republice stále větší popularitu parkurové skákání koní. V Praze se koná finále světového seriálu Global Champions, Češi se probojovali dokonce na olympiádu do Tokia. V České republice existuje také pony sport. Jde o parkurové skákání dětí na ponících a jejich drezúru. V něm si skvěle vede tověřská rodačka Ellen Chromčáková. Dnes třináctiletá žačka sedmé třídy dolanské ZŠ Aloise Štěpánka patří k nejlepším nejen na Moravě, ale vybojovala i medaile na mistrovství ČR.

**Vzpomeň si, se kterým poníkem jsi závodila poprvé?**

První poník byl Nero. Byl hodnej a spousta jsem se od něho naučila.

V dostihovém sportu může jezdec závodit, pokud má licenci. Týká se to také závodů poníků?

Samozřejmě týká. Nejdřív na závodech Nera vodila mamka, ale když jsem chtěla začít jezdit sama, musela jsem licenci získat. Česká jezdecká federace má zkoušky, na kterých jsem musela ukázat, že zvládám parkur i drezúru. Musela jsem složit také zkoušky z odbornosti, bezpečnosti a veteriny.

Která z disciplín Tě baví víc – parkúr nebo drezúra?

Určitě parkúr. Drezúra je nuda.

**S jakým poníkem závodíš dnes? A jezdíš z Tověře sama?**

Jezdíme na závody s více poníky. Jmenují se Double Trouble, Tutty, Abigél a Golden Anne DNZ. Kromě toho s Dorinkou jezdí kamarádka Tereška Krejčí. („Poníci, se kterými jezdíme, patří různým majitelům. Jsou u nás proto, že měli problémy a našim úkolem je především to, aby se spravili. Pokud se to povede, pak s nimi můžeme i závodit,“ říká trenérka Lenka Chromčáková.)

Můžeš říct, který poník je nejlepší?

Nejlepší je určitě Tutty. S tou se jezdí nejlépe. Nejlíp skáče a je nejhodnější. („Ellenka i Tutty jsou stejně paličaté,“ dodává Lenka Chromčáková a pokračuje, „když ale o něco jde, umí zabrat, jsou tým a dají do toho všechno.“)

Stalo se někdy, že Tě kůň při závodě shodil?

Stalo, třeba Double Trouble mě shodil dvakrát.

Jaké to je spadnout?

Je to šok. Občas to bolí, když mě smete překážka a když spadnu na zem, tak to bolí taky dost.

Z kvalifikací ses probojovala až na mistrovství ČR a získalas také medaile. Jaké?

V parkúru jsem skončila třetí a jako tým severní Moravy jsme vybojovali stříbrné medaile. Ve finále národního poháru v Olomouci jsem skončila pátá. Vloni jsem byla vyhlášená sportovkyní roku v pony sportu na severní Moravě, protože jsem skončila druhá v parkúru i v drezúře.



V Praze se také konalo finále světového seriálu v parkúrovém skákání Global Champions.

Byly jsme se tam s Terkou a mamkou podívat a viděly jsme ty nejlepší koně. Dokonce jsme se potkaly i s některými jezdci. Byla to velká inspirace, za pár let bych tam chtěla také jezdit.

Jak dlouhá je sezona parkúrového skákání?

Začínáme na soustředěních už v lednu, kdy česká jezdecká federace pořádá soustředění. Od března se jezdí halové závody a na jaře se sezona přesune ven. Není to ale vždycky stejně, záleží na tom, jak se oteplí. („Česká jezdecká federace sdružuje nejlepší jezdce do sportovních center mládeže a pro ně připravuje během zimy jednou měsíčně soustředění,“ vysvětluje Lenka Chromčáková a pokračuje, „týden trénují od rána do večera a hodně se tak naučí. Navíc je to spojeno i s dobrou partou lidí kolem koní.“)

Tak to jste letos začali brzo. Už se Ti podařilo získat nějaké umístění na stupních vítězů?

Ano, sezona už je v plném proudu. Na posledních dvou závodech jsem skončila na prvním a druhém místě. Byly to závody ve Frenštátě pod Radhoštěm a v Polkovicích. S Tutty jsme vyhrály a s Abigél jsme skončily druhé.



Finálové závody letošní sezony se pojedou v Olomouci. Je to pro Tebe velká motivace?

Chtěla bych se kvalifikovat na mistrovství ČR. Už se nám to povedlo a bylo to perfektní. Musíme sbírat body na závodech během sezony a kvalifikovat se. V Olomouci se pojedou také finálové závody Národního poháru a Styl šampionátu, kam se probouje nejlepších dvacet jezdců. („Letos jsou naplánované finálové závody tří seriálů do Olomouce, a to je pro nás velká motivace. K závěru sezony patří také galavečeř, kde se vyhlásí nejlepší jezdci. Je to slavnostní zakončení, které je i společenskou událostí,“ dodává Lenka Chromčáková.)

Jezdíš závody ve všech soutěžích?

Ano, snažíme se jezdit na závody co nejvíc. Nejde ale závodit každý týden. Poníci si musí také odpočinout. Když to jde, závodíme ve všech šampionátech.

 Za rozhovor děkujeme Lence a Ellence Chromčákovým

Ellence gratulujeme a přejeme mnoho úspěchů v nadcházející sezóně, o kterých Vás budeme s hrdostí informovat.



OÁZA KLIDU V SRDCI OBCE

Součástí pozemku, který je využíván pro zvířata a poníky, je i Oáza klidu. Ta je otevřená pro veřejnost, především pro děti a rodiče. Mimo využití krytého altánku při špatném počasí se tady návštěvníci mohou seznámit se zvířaty. Kromě morčat a voliéry s papoušky jde především o oslíka Evičku, kozla Viktora nebo prase Pištu. Ti jsou nedílnou součástí dětských akcí jako Pohádkového lesa nebo dětského dne.

„V době covidové pandemie se na poníky chodila dívat spousta dětí s rodiči, a to nás přivedlo na myšlenku, vybudovat návštěvníkům zázemí,“ říká Lenka Chromčáková, která se o Oázu stará a dodává, „na realizaci Oázy se podílela spousta šikovných lidí. Ráda bych zmínila Martu Šubrtovou, která do celé akce vložila velké úsilí.“

V Oáze se konají akce pro rodiče s dětmi, z nichž nejnámější je Drakiáda a opékání špekáčků. „Jsme lidem vděční za to, že využívají Oázu klidu rozumně. Někdy s organizací pomohou skauti, jindy se domluví sousedé mezi sebou a nestalo se, že by bylo něco zničené,“ říká Lenka Chromčáková a dodává, „dělají to lidi pro lidi a má to v sobě tuto atmosféru.“



Hodové slavnosti

10:00-11:00

MŠE U KAPLIČKY ZA PŘÍTOMNOSTI FARÁŘE A DECHOVÉ KAPELY DOLANKA

11:00-12:00

DOLANKA V OBCI

14:00-19:00 SÁL KD

ZAHÁJENÍ VÝSTAVY 110 LET FRANTIŠKA ŠNAJDRA

VÝSTAVA OBRÁZKŮ SDRUŽENÍ TVOŘENÍČKO

15:00 -16:00

KOUZELNÝ PROGRAM PRO DĚTI ZAKONČENÝ HASIČSKOU PĚNOU

16:00 - 19:00

CIMBÁLOVÁ MUZIKA ČELAĎ

20:00-23:30

FREE FALLIN (DOLANSKÁ ACOUSTIC-ROCKOVÁ KAPELA)